

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 25 maja 2023 r.

Poz. 3068

UCHWAŁA NR XII.60.S.2023

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 17 maja 2023 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności w części uchwały Nr LXV/423/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1668, z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwała, co następuje:

§1.	Stwierdza się nieważność § 3 uchwały Nr LXV/423/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.
§2.	Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Badana przez Kolegium Izby uchwała Nr LXV/423/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, została przekazana do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie dnia 28 kwietnia 2023 r. Podstawę prawną wydanej uchwały stanowiły przepisy art. 6 ust. 12 i art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70), art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333) oraz art. 6 ust. 8 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.). Regulowana przez badaną uchwałę materia dotyczy spraw określonych w art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – tj. podatków i opłat, do których mają zastosowanie przepisy ustawy Ordynacja podatkowa. W związku z powyższym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uznało się za organ właściwy do zbadania przedmiotowej uchwały zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

We wstępnej ocenie Kolegium przedmiotowa uchwała budziła zastrzeżenia co do zgodności z przepisami stanowiącymi podstawę do jej podjęcia ze względu na nałożenie w drodze § 3 na inkasentów obowiązku wydawania pokwitowań osobom wnoszącym podatki i opłaty lokalne.

W związku z powyższym, wszczęto postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały, o którym powiadomiono Przewodniczącą Rady Miejskiej w Łobzie pismem z dnia 9 maja br. (znak: K.420.29.2023). W treści pisma wskazano, że ostateczne badanie uchwały odbędzie się na posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 17 maja 2023 r. oraz, że w posiedzeniu ma prawo

uczestniczyć upoważniony przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

Kolegium Izby ostatecznie zbadało wymienioną uchwałę na posiedzeniu w dniu 17 maja br.

Kolegium Izby zważyło, co następuje.

Na mocy uchwały Nr LXV/423/2023 Rady Miejskiej w Łobzie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso, organ stanowiący gminy Łobez zarządził pobór od osób fizycznych podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości, a także opłaty targowej w drodze inkasa. Jednocześnie w drodze załącznika do uchwały wyznaczono inkasentów ww. podatków i opłat. Ponadto zgodnie z § 3 uchwały inkasent zobowiązany jest do wydawania pokwitowań osobom wnoszącym podatki i opłaty lokalne.

Analizując treść przepisów wyznaczających kompetencję do podjęcia wskazanej uchwały wskazać należy, że zgodnie z art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych rada gminy może zarządzać pobór podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczać inkasentów i określać wysokość wynagrodzenia za inkaso. W myśl zaś art. 19 pkt 2 ww. ustawy, rada gminy może w drodze uchwały zarządzić pobór opłat, wymienionych w pkt 1 w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Zgodnie z art. 6b ustawy o podatku rolnym rada gminy może zarządzać pobór podatku rolnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określać inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Podobną treść stanowi art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, w myśl którego rada gminy, w drodze uchwały, może zarządzić pobór podatku leśnego w drodze inkasa oraz wyznaczyć inkasentów i określić wysokość wynagrodzenia za inkaso. Dokonując zatem odtworzenia zakresu kompetencji organu stanowiącego gminy w zakresie dotyczącym zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz opłaty targowej w drodze inkasa, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie wskazuje, że organ stanowiący posiada kompetencję zarządzenia poboru wskazanych powyżej danin w formie inkasa, a tym samym obowiązek wyznaczenia inkasenta i ustalenia wysokości jego wynagrodzenia.

W świetle powyżej przywołanych przepisów ustawodawca nie upoważnił organu stanowiącego do nałożenia na inkasenta dodatkowych obowiązków. Wobec powyższego, w ocenie organu nadzoru, treść § 3 badanej uchwały, zgodnie z którym inkasent zobowiązany jest do wydawania pokwitowań osobom wnoszącym podatki i opłaty lokalne jest niezgodna z przepisami art. 6 ust. 12 i 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6b ustawy o podatku rolnym, a także art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, co implikuje stwierdzenie nieważności wskazanej części uchwały. Należy zauważyć, że zgodnie z zasadą prymatu ustawy, stosownie do art. 94 Konstytucji RP akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów wydawane są na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Tym samym uregulowanie w akcie prawa miejscowego treści niemających umocowania w przepisie upoważniającym stanowi o działaniu organu stanowiącego z naruszeniem prawa.

Jednocześnie organ nadzoru wskazuje, iż kwestię wydawania pokwitowania pobrania podatków i opłat w drodze inkasa w sposób wyczerpujący regulują przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 208, poz. 1375, ze zm.) w szczególności § 28, zgodnie z którym dowodem pobrania przez inkasenta wpłaty podatku (opłaty) jest pokwitowanie na blankiecie z kwitariusza przychodowego. Oryginał pokwitowania wpłaty otrzymuje wpłacający, a kopia pokwitowania pozostaje w kwitariuszu przychodowym. Mając powyższe na uwadze zagadnienie uregulowane przez organ stanowiący gminy, zostało unormowane przepisami rozporządzenia Ministra Finansów wydanych na podstawie upoważnienia ustawowego. Tym samym, również z powyższego względu, uchwała Rady Miejskiej w Łobzie stanowiąca przedmiot niniejszego rozstrzygnięcia, stanowi przykład nieprawidłowego stanowienia prawa, albowiem treść § 3 reguluje zagadnienie uprzednio unormowane przepisami prawa wyższego rzędu.

Organ nadzoru w tym miejscu wskazuje, że zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. W myśl zaś ust. 4 w przypadku nieistotnego naruszenia prawa organ nadzoru nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, ograniczając się do wskazania, iż uchwałę lub zarządzenie wydano z naruszeniem prawa. Na podstawie powyższych przepisów ugruntowała się jednolita linia orzecznicza sądów administracyjnych, zgodnie z którą „Przepisy powyższe wyróżniają zatem dwie kategorie naruszeń prawa przez uchwały lub zarządzenia organów gminy: istotne naruszenie prawa oraz nieistotne naruszenie prawa. Podstawą rozstrzygnięcia nadzorczego stwierdzającego nieważność uchwały lub zarządzenia organu gminy może być tylko istotne naruszenie prawa. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny oraz z utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym.” (NSA w wyroku z dnia 13 stycznia 2022 r., sygn. III OSK 542/21). Ponadto w orzecznictwie wskazuje się: „Opierając się na konstrukcji wad powodujących nieważność danego aktu administracyjnego można wskazać rodzaje naruszeń przepisów, które zaliczyć można do istotnych, a więc takich, które skutkować będą nieważnością wydanego aktu. Do naruszeń tych będą należały przykładowo: naruszenie przepisów określających kompetencję do podejmowania aktu normatywnego, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego przez wadliwą ich wykładnię, a także przepisów podjęcia aktu normatywnego, jeżeli na skutek tego naruszenia podjęto akt o innej treści niż gdyby naruszenie nie nastąpiło.” (NSA w wyroku z dnia 23 lutego 2022 r., sygn. III OSK 2954/21). W ocenie Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, Rada Miejska w Łobzie nakładając na inkasenta obowiązki, co do których nie posiada kompetencji, naruszyła przepisy prawa w sposób istotny, co determinuje stwierdzenie nieważności § 3 badanej uchwały.

W tym stanie rzeczy Kolegium orzekło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

	<i>Przewodniczący Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie Dawid Czeszyk</i>
--	--